

This Question Paper contains 12 printed pages.
(Sections - A, B, C, D & E)

Sl.No. 153613

17 (GE)

(MAY, 2021)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન લખવું.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 61 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions:

- 1) Write in a clear legible handwriting.
- 2) This question paper has five Sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 61.
- 3) All questions are compulsory. There are only internal options.
- 4) The numbers to the right represent the marks of the question.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

विभाग: - A

- * अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् । आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]
नीचे आपेला गद्यखण्डस्य गुजराती भाषामां अनुवाद करो. (कोई પણ अेक)

Translate the following passage into English. (Any one)

- 1) काञ्चीनगरे शक्तिकुमारो नाम एकः श्रेष्ठिपुत्रः प्रतिवसति स्म। स यदा स्वकीयस्य जीवनस्य द्वाविंशतितमे वर्षे प्रविष्टस्तदा चिन्तामापन्नः - नास्ति दारविहीनानाम् अननुरूपगुणदाराणां च सुखम् । तत्कथं गुणवर्ती भार्याम् अहं विन्देयमिति । ततः स प्रभूतं विचार्य वस्त्रान्ते पिनद्धशालिः दारग्रहणाय विविधान देशान् अभ्रमत् । एकदा स कावेरीतीरपत्तने समागतः ।
- 2) विक्रमस्य द्वादश्यां शताब्द्यां सिद्धराजः जयसिंहः मालवविजयं कृतवान् विजयानन्तरं जयसिंहः नृपतेः यशोवर्मणः सर्वं धनं गृहीत्वा अणहिलपुरं प्रत्यागतवान् । धनेन सह तत्रत्यः ग्रन्थागारोऽपि तस्य हस्तगतो जातः । अस्मिन् ग्रन्थागारे बहवोऽनुपमाः ग्रन्थाः आसन् ।

- * अधोदत्तानां संस्कृत-प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । (कयोरपि द्वयोः) [2]
नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नांना उत्तर संस्कृतमां लभो. (कोई પણ अे)

Answer the following Sanskrit Questions in Sanskrit. (Any two)

- 3) किं सम्प्राप्य वित्तदासः प्रसन्नः सज्जातः ?
- 4) भोजेन विरचितं व्याकरणं केन नाम्ना प्रसिद्धमस्ति ?
- 5) शक्तिकुमारः विरलभूषणां कुमारीं कुत्र अपश्यत् ?

- * अधोदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि गुर्जरभाषायां / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (कयोरपि द्वयोः) [4]
नीचे आपेला प्रश्नांना उत्तर गुजराती भाषामां लभो. (कोई પણ अे)

Answer the following questions in English. (Any two)

- 6) माछीभारोनुं वचन सांभणीने माछलांओअे परस्पर शुं कहुं ?

What did fish tell one other on listening fishermen's conversation?

7) सायु सुभ भेणववा माटे कोश योज्य नथी ?
Who does not deserve real happiness?

8) कूटनाथे वित्तदासने छेतरवा माटे कर्ष योजना बनावी ?
What was the planning of Kutanatha to deceive Vittadasa?

* अधोदत्तस्य विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । (कस्यापि एकस्य) [2]

नीचे आपेला विषय उपर टूंकनीध लभो. (कोई पण अेक)

Write short note on the following. (Any one)

9) मनुष्यना शुवनमां आवता विध्नो.
Obstacles in human life.

10) 'यद्भविष्यो विनश्यति' वार्तामांथी भणतो बोध.
Moral of the story 'यद्भविष्यो विनश्यति'

* अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [4]

नीचे आपेल गद्यखंड वांथीने प्रश्नांना उत्तर संस्कृतमां लभो.

Read the paragraph carefully and write answers in sanskrit.

11) अयं तेषां तत्कुलिशोपमं वचनं समाकर्ण्य मत्स्याः परस्परं प्राहुः -

“श्रुतोऽयं धीवरालापः । अधुना अस्माभिः किं कर्तव्यम् ।” तत्र अनागत विधाता नाम मत्स्यः प्राह - “नूनं प्रभातसमये धीवराः अत्रागम्य मत्स्यसंक्षयं करिष्यन्ति इति मम मनसि वर्तते । तन्न युपनं साम्प्रतं क्षणमपि अत्र अवस्थातुम् । अस्माभिः रात्रौ एव किञ्चित् समीपं सरः गन्तव्यम् । अहं तावत् जलाशयान्तरं गच्छामि” ।

प्रश्नाः

(A) धीवराणां वचनं कीदृशम् आसीत् ?

(B) धीवराः कदा आगमिष्यन्ति ?

(C) को मत्स्यः जलाशयान्तरं गन्तुम् इच्छति ?

(D) 'नूनम्' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । खलु, सद्यः, कदा

विभाग: - B

- * अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य) [4]
नीचे आपेला पद्यखंडनो गुजराती भाषामां अनुवाद करो. (कोई पद्य अंक)

Translate the following passage into English. (Any one)

- 12) पाठशालां समं मित्रैः गच्छ पाठं तथा पठ ।

एवं सभादिशत् पुत्रं तातः पुत्रहिते रतः ॥

त्यज दुर्जनसंसर्गं भज साधुसमागमम् ।

कुरु पुण्यमहोरात्रं स्मर नाम हरेः सदा ॥

- 13) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते

घनान्धकारेष्विव दीपदर्शनम् ।

सुखान्तु यो याति नरो दरिद्रतां

धृतः शरीरेणमृतः स जीवति ॥

- * अधोदत्तानां संस्कृत प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । (कयोरपि द्वयोः) [2]
नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नांना उत्तर संस्कृतमां लખो. (कोई पद्य अंक)

Write the following Sanskrit Questions answers in Sanskrit. (Any Two)

- 14) शान्तिं कदा अधिगच्छति ?

- 15) मूढः जनः कीदृशः भवति ?

- 16) कार्यं प्रारभ्य के न परित्यजन्ति ?

* अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां / आङ्ग्लभाषायाम् लिखत । (कोऽपि त्रयः) [6]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

Write the following answers in English. (Any Three)

17) પતિ પ્રત્યે પત્નીએ કેવી વાણી ઉચ્ચારવી જોઈએ?

In what way should a wife talk with her husband?

18) આપત્તિમાં અને પ્રતિજ્ઞાપાલનમાં કોને આદર્શ માનવા જોઈએ?

Who should be the ideals in difficulty and keeping promises?

19) ઋષિ બધાં માટે શી આશા વ્યક્ત કરે છે?

What does Rishi expect for all?

20) મનુષ્યને શાનો અધિકાર છે? અને શાનો અધિકાર નથી?

What right human being has? And which right human being don't have?

* શ્લોક પૂર્તિ કરુત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [4]

શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈ પણ બે)

Complete the verses. (Any Two)

21) સં ગચ્છધ્વં ઉપાસતે ॥

22) વિવાદે વિષાદે ત્વમેકા ભવાનિ ॥

23) જાતસ્ય હિ શોચિતુમહર્ષિ ॥

विभाग: - C

- * अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य) [4]

नीचे आपेल नाट्यखण्डस्य गुजराती भाषायां अनुवाद करो. (कोई पक्ष अेक)

Translate the following passage into English. (Any one)

- 24) शाण्डिल्यः- भो भगवन् ! इदमुद्यानम् ।

परिव्राजकः- प्रविश अग्रतः ।

शाण्डिल्यः- भगवान् एव पुरतः प्रविशतु । अहं पृष्ठतः

- 25) सुनीतः- सत्यं वदति भवान् । गवादयः पशवस्तु निर्वुद्धयः सन्ति । परन्तु कश्चित् सबुद्धिः मानवोऽपि

यदि घटनास्थलात् दूरे धावति, तर्हि पशुरेव सः ।

पुनीतः- वस्तुतस्तु मनुष्यः यदि मनुष्यः इव वर्तते, तदा सः दुर्घटनायाः साक्षी भूत्वा त्रिविधं कार्यम् आचरति ।

सुनीतः - कानि कानि तानि त्रिविधानि कार्याणि ?

पुनीतः - प्रथमं कार्यम् अस्ति दुःखानुभूतिः । मनुष्य एव दुःखेन दुःखितो भवितुमर्हति, सुखेन च सुखितः ।

* अधोदत्तां वाक्यं कः वदति इति लिखत । (कयोरपि द्वे) [2]

નીચે આપેલ વાક્યો કોણ બોલે છે. તે લખો. (કોઈ પણ બે)

State who says to whom. (Any Two)

(अ)

(ब)

26) जनार्दनस्य पश्चिमः सन्देशः

- परिव्राजकः

27) मार्गे कदाचित् दुर्घटनाः अपि घटन्ति ।

- शाण्डिल्यः

प्रविशामि ।

परिव्राजकः

- किमर्थम् ।

शाण्डिल्यः

- पौराणिक्याः मम मातुः श्रुतम् अशोकपल्लवान्तर -
निरुद्धो व्याघ्रः प्रति - वसति । तत् भगवानेव पुरतः
प्रविशतु, अहं पृष्ठतः प्रविशामि ।

28) पठनेन किं भविष्यति !

- पुनीतः

- घटोत्कचः

* अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (कयोरपि द्वे) [4]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈ પણ બે)

Answer the following Questions in English. (Any Two)

29) ઘટોત્કચ દુર્યોધનને રાક્ષસથી પણ વધારે ક્રૂર શા માટે કહે છે ?

Why does Ghatotkacha call Duryodhana more cruel than a demon?

30) દુર્ઘટનાના સાક્ષી કોણ કોણ બને છે ?

Who happens to be the witness of an accident?

31) શાંડિલ્યે કરેલું ઉદ્યાનનું વર્ણન લખો.

Write the description of the garden.

* अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । (कयोरपि द्वयोः)

[4]

नीचे आपेला विषय उपर टूंकनोंध लपो. (कोई पण भे)

Write short note for the following. (Any Two)

32) श्री कृष्णानो संदेश

Message Conveyed by Shrikrishna

33) दुर्घटनाना साक्षी बनेला मनुष्यनुं बीजुं कर्तव्य.

Second duty of the witness of an accident.

34) विद्याभ्यास शा माटे करवो ज़ेईअे?

Why should one study?

* कोष्ठगतानि पदानि प्रयुज्य वाक्यानि रचयत । (कोऽपि द्वे)

[2]

कौसमां आपेला पदोनो उपयोग करीने वाक्यो बनावो. (कोई पण भे)

Make sentences using words given in the brackets. (Any Two)

35) धृतराष्ट्र कौरवोना पिता हता.

Dhritarashtra was the father of Kauravas.

(धृतराष्ट्र कौरव जनक अस्)

36) कारण विना दुर्घटना थती नथी.

An accident does not occur without reason.

(कारण विना दुर्घटना न भू)

37) लज्जा वगर विद्या प्राप्त थती नथी.

Knowledge does not acquire without study.

(पठन विना न प्राप्त विद्या ।)

विभाग: - D

- * अधोदत्तानां प्रश्नानाम् सूचनानुसारम् उत्तराणि लिखत ।
नीचे आपेला प्रश्नांना सूचनां मु०४५ उत्तरो ल०।
Answer the following questions according to instructions given.
- 38) 'भार्या' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
जाया, तातः, भृत्यः
- 39) 'दरिद्रः' शब्दस्य विरुद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
स्वामी, धनिकः, भर्ता
- * अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
40) पठन्ति, पठति, पठसि
- * अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्य भविष्यकालस्य मध्यमपुरुषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
41) भवेत्, भविष्यावः, भविष्यथः
- 42) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थ - अन्यपुरुषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
लभेताम्, लभेयाः, लभेरन्
- 43) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थ - अन्यपुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
पठेत्, पठेताम्, पठेयुः
- 44) अधोदत्तेभ्यः वाक्येभ्यः 'स्म' प्रयोगयुक्तं शुद्धं वाक्यं चित्वा लिखत । [1]
क) त्रयो मत्स्याः वसन्ति स्म ।
ख) त्रयो मत्स्याः अवसन् स्म ।
ग) त्रयो मत्स्याः अवस स्म ।
- 45) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः पञ्चमी विभक्तेः एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
देवात्, देवस्य, देवेभ्यः

- 46) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः षष्ठी-विभक्तेः बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
रामाणाम्, रमाभ्यः, रमे
- 47) उपपदविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
देशस्य अहं किमपि नास्मि ।
(प्रति, अग्रे, ऋते)
- 48) प्रकोष्ठात् युक्तं सङ्ख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
सः कूपे विरलभूषणां कुमारीम् अपश्यत् ।
(एकाम्, एकस्मिन्, एकः)
- 49) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
गुणवती कन्यां प्रति समाकृष्टः शक्तिकुमारः विवाहस्य प्रस्तावं कृतवान् ।
(सम्बन्धक भूतकृदन्तम्, हेत्वर्थ कृदन्तम्, कर्तरि-भूतकृदन्तम्)
- 50) अधोदत्तस्यः सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
नवमित्यवद्यम्
(नवम् + इति + अवद्यम्, नवमीति + अवद्यम्, नवं + इति + अवद्यं)
- 51) अधोदत्तस्य सन्धियुक्तं पदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
राक्षसेभ्यः + अपि
(राक्षसेभ्यापि, राक्षसेभ्योऽपि, राक्षसेभ्योपि)
- * अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारौ दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [2]
- 52) महाक्षीणदीनः
(कर्मधारय, इतरेतर द्वन्द्व, षष्ठी तत्पुरुष)
- 53) गृहीतचिन्तः
(नञ् तत्पुरुष, अव्ययीभावः, बहुव्रीहि)

विभाग: - E

* अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण स्थापयत । [4]

नीचे आपेलां वाक्योने कथानक क्रमानुसार गोठवो.

Arrange the following sentence according to sequence of the story.

54) (A) “भवतः सर्वाणि पात्राणि मृतानि” ।

(B) एतानि पात्राणि मम न सन्ति ।

(C) एवं कथं भवेत् ।

(D) यानि पात्रापि भवता दत्तानि तानि मम गृहे रात्रो प्रसूतानि ।

* अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [4]

नीचे आपेलो गद्यखंड वांथीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृतमां लभो.

Read the following passage carefully and write answers in Sanskrit.

55) छात्राणां प्रधानं कर्तव्यम् अस्ति यत् ते स्वगुरुणाम् आज्ञां पालयन्तु । गुरुणाम् आज्ञायाः पालनं छात्राणां पवित्रं कर्तव्यम् अस्ति । गुरुणाम् आज्ञायाः पालनेन एव छात्रः संसारे उन्नतिं कर्तुं समर्थः भवति । गुरुणाम् आशीर्वादेन एव छात्रः सर्वाः विद्याः सरलतया शिक्षते । छात्राणां कर्तव्यम् अस्ति यत् ते गुरुणां सेवां कुर्वन्तु, सावधानतया विद्यां पठन्तु, विद्यायाः अध्ययने चित्तं ददन्तु, सत्कर्मसु प्रवृत्ताः भवन्तु ब्रह्मचर्यं पालयन्तु मातृणां पितृणां च सेवां कुर्वन्तु स्वज्येष्ठानाम् आज्ञां पालयन्तु ।

प्रश्नाः

(A) छात्राणां प्रधानं कर्तव्यम् किम् अस्ति ?

(B) छात्रः संसारे उन्नतिं कर्तुं कदा समर्थः भवति ?

(C) छात्राः कस्मिन् कार्येषु प्रवृत्ताः भवन्तु ?

(D) छात्राः केषाम् आज्ञां पालयन्तु ?

- * कर्ता-कृतीनां योग्यं मेलनं कुरुत । (कयोरपि द्वयोः) [2]
कर्ता-साथे योऽयं कृतिः षोडशोः । (कोई पाश्च जे)

Match the following with author and their books. (Any two)

(अ)	(ब)
56) नारायण पण्डितः	a) पञ्चतन्त्रम्
57) भासः	b) हितोपदेशः
58) भवभूति	c) दूतघटोत्कचम्
	d) उत्तररामचरितम्

- * रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत । (कान्याणि त्रीणि) [3]
रेखाङ्कित पदानि शुद्ध करीने गद्यखण्ड इरीथी लभो. (कोई पाश्च त्रयः)

Correct the underlined words and rewrite the paragraph. (Any Three)

- 59) कश्चित्कालानंतरं सः तृषामनुभूतवान् । -

“महाशय सगरं इदं जलं ।

अधुना अयेयं अस्ति ।

- * अधोदत्तस्य श्लोकस्य गुर्जरभाषायाम् । [3]
आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरुत । (कस्यापि एकस्य)
नीचे आपेला श्लोकोनो अनुवाद करीने अर्थविस्तार करो. (कोई पाश्च ऐक)

Translate the following verses and expand the idea. (Any one)

- 60) वज्रादपि कठोराणि मृदूनि कुसुमादपि ।

लोकोत्तराणां चेतांसि को नु विज्ञातुमर्हति ॥

- 61) श्रद्धावान् लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः ।

ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरणोधिगच्छति ॥

